

แพทย์ชี้! คนไทยป่วย “ไวรัสตับอักเสบบี” กว่า 3 ล้านราย แนะนำวัคซีน ตรวจคัดกรอง ลดความเสี่ยงมะเร็งตับ

เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พญ.อัญญา เกียรติวิระศักดิ์ แพทย์เฉพาะทางด้านอายุรศาสตร์ทางเดินอาหารและตับ โรงพยาบาลจุฬารัตน์ กล่าวว่า โรคไวรัสตับอักเสบบี ยังคงเป็นภัยเงียบที่คร่าชีวิตคนทั่วโลกมากกว่า 1 ล้านรายต่อปี ประเทศไทย คาดว่ามีผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ประมาณ 2-3 ล้านราย และติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรัง ประมาณ 350,000 ราย โรคไวรัสตับอักเสบบีเป็นสะพานนำไปสู่มะเร็งตับ ซึ่งปัจจุบันมีการฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี มีประสิทธิภาพป้องกันการติดเชื้อสูงถึงร้อยละ 95 ส่วนไวรัสตับอักเสบบี สามารถรักษาให้หายขาดได้ถึง ร้อยละ 99 เป็นความหวังที่จับต้องได้ โดยองค์การอนามัยโลกและประเทศสมาชิก ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ร่วมกันบรรลุเป้าหมายการกำจัดไวรัสตับอักเสบบีให้ได้ในปี พ.ศ.2573

ทั้งนี้ ไวรัสตับบี คือ เชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ที่มีความแข็งแรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้นาน เป็นเชื้อที่ทำให้ก่อโรคตับอักเสบบีชนิดบี โรคติดเชื้อที่สำคัญของตับ หากเกิดภาวะตับอักเสบบีทั้งแบบเฉียบพลันหรือเรื้อรัง และไม่ได้รับการรักษาอาจนำไปสู่ภาวะตับแข็งหรือมะเร็งตับได้ในระยะยาว โดยไวรัสตับบีประมาณร้อยละ 90 ติดจากแม่สู่ลูกตอนคลอด แต่ก็สามารถมาติดตอนโตได้ โดยการติดเชื้อผ่านเลือดและสารคัดหลั่งของผู้ที่มีเชื้อ เช่น การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้องกัน การใช้เข็มฉีดยาหรือของมีคมร่วมกัน การรับเลือด หรือการปลูกถ่ายอวัยวะ ดังนั้น หากตนเองเป็นพาหะของโรคก็ควรหลีกเลี่ยงการบริจาคเลือด

ขอแนะนำให้ฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบีอย่างน้อย 1 ครั้งในชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่เกิดก่อนปี 2535 เพราะก่อนหน้านั้นยังไม่มีวัคซีนป้องกันไวรัสตับบีในเด็กแรกเกิดอย่างทั่วถึง และยังไม่มียาฉีดในวัยเด็ก รวมถึงกลุ่มเสี่ยงดังต่อไปนี้ 1.คนในครอบครัวเป็นพาหะไวรัสตับบี 2.คู่สมรสหรือคู่นอนของผู้ติดเชื้อ 3.กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี (HIV) หรือไวรัสตับซี 4.หญิงตั้งครรภ์ควรตรวจทุกคนในช่วงฝากครรภ์ 5.กลุ่มที่อาชีพเสี่ยงสัมผัสเลือด และ 6.คนที่เคยได้รับเลือดหรือทำหัตถการ เช่น สัก เจาะ ในที่ไม่ได้มาตรฐาน เป็นต้น

ขณะที่ นพ.สพล วิวัฒน์พัฒนกุล แพทย์เฉพาะทางด้านอายุรศาสตร์ทางเดินอาหารและตับ กล่าวว่า กรณีตรวจพบว่าเป็นโรคไวรัสตับอักเสบบี ผู้ป่วยจะได้รับยาต้านไวรัสเฉพาะผู้ป่วยที่มีข้อบ่งชี้เท่านั้น สำหรับการติดเชื้อไวรัสจะหายขาดหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าเป็นไวรัสระยะเฉียบพลันหรือไม่ โดยพบว่าผู้ที่เพิ่งติดเชื้อใหม่ร้อยละ 80-90 สามารถหายได้เอง หลังหายแล้วร่างกายจะมีภูมิคุ้มกันการติดเชื้อแบบเรื้อรัง ซึ่งเป็นระยะที่พบเยอะที่สุด ยังไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตามสามารถควบคุมโรคได้ ด้วยการกินยาต้านไวรัสเมื่อมีข้อบ่งชี้ ส่วนการติดเชื้อไวรัสไม่จำเป็นต้องเป็นมะเร็งตับทุกคน แต่มีความเสี่ยงมากกว่าคนทั่วไป 100 เท่า ดังนั้นต้องมีการคัดกรองมะเร็งตับ คือ การตรวจหาเอนไซม์ตับตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ด้วยวิธีมาตรฐาน คือการทำอัลตราซาวด์ช่องท้องส่วนบนเพื่อดูตับทุก 6 เดือน บางครั้งอาจจะทำการตรวจเลือดดูสารบ่งชี้มะเร็งตับ หรือ ค่า AFP ร่วมด้วย